

Streszczenie

Praca przedstawia ocenę taksonomicznej użyteczności cech morfologicznych do identyfikacji taksonów w badanych kompleksach gatunków oraz zróżnicowanie genetyczne *Allium ursinum* w Polsce. Ponadto wyznaczono zasięgi geograficzne poszczególnych taksonów w Polsce. Do analizy cech morfologicznych wykorzystano wielowymiarowe metody statystyczne. Analizę molekularną, opartą na 3 markerach ISSR, przeprowadzono na osobnikach z 9 populacji *A. ursinum*. Najważniejsze diagnostyczne cechy morfologiczne w kompleksie *Anthyllis vulneraria* to: długość kielicha, liczba liści różyczkowych, owłosienie łodygi, odległości między liśćmi łodygowymi, długość kwiatostanu. Gatunki w obrębie *Senecio nemorensis* agg. różnią się głównie owłosieniem i długością dodatkowych podsadek, szerokością podstawy liścia, stosunkiem długości podsadek dodatkowych do podstawowych oraz długością kwiatów języczkowych. Natomiast podgatunki *A. ursinum* różnicuje wyłącznie morfologia szypułek kwiatowych. W obrębie badanych grup istnieją morfotypy o pośrednich cechach morfologicznych, których występowanie jest ograniczone do obszarów, gdzie stykają się zasięgi geograficzne taksonów rodzicielskich. Wykazano istotną zależność między zróżnicowaniem genetycznym a odległością geograficzną populacji *A. ursinum*, w obrębie których stwierdzono trzy grupy genetyczne. Dwie z nich odpowiadają dwóm podgatunkom, natomiast trzecia ma największy udział w populacjach pośrednich. Pojawienie trzeciego genotypu jest wynikiem hybrydyzacji, do której doszło na obszarze wtórnego kontaktu dwóch fal migracji *A. ursinum* na teren Polski.